

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИАЗОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. ректора ДВНЗ «ПДТУ»

Хаджинова О.В.

« 31 » березня 2023р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування

**за спеціальністю 072 – Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок**

при вступі на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра

на основі здобутого ступеня бакалавра, магістра,
або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста

Маріуполь – Дніпро, 2023

Програма фахового вступного випробування за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» при вступі на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра на основі здобутого ступеня вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) / Уклад. О.Ю. Мінц, О.Ю. Лактіонова – Маріуполь: ПДТУ, 2023. – 11 с.

Програма містить перелік обов'язкових освітніх компонентів для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», зміст їх модулів та тем, оволодіння якими забезпечує загальні та спеціальні (фахові) компетентності за спеціальністю, визначені стандартом вищої освіти.

Програму розроблено фахово-атестаційною комісією за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», створеною наказом в.о. ректора ДВНЗ «ПДТУ» від 27.03.2023 року № 51-05.

Розробники програми (склад фахово-атестаційної комісії):

- Мінц О.Ю. - завідувач кафедри фінансів і банківської справи, д.е.н., професор, голова комісії;
Лактіонова О.Ю. - доцент кафедри фінансів і банківської справи, к.е.н., доцент, член комісії.

©ДВНЗ «ПДТУ», 2023 рік

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програму фахового вступного випробування складено на підставі стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування» галузі знань 07 «Управління і адміністрування технології» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 24 березня 2019 року № 729.

Мета фахового вступного випробування полягає в комплексній перевірці знань абітурієнтів при вступі для здобуття освітнього ступеня магістра, отриманих ними в результаті вивчення дисциплін, передбачених освітньо-професійною програмою, під час здобуття попереднього освітнього ступеня.

Абітурієнт повинен продемонструвати фундаментальні та професійно-орієнтовані уміння та знання, а також здатність вирішувати типові професійні завдання.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНІХ КОМПОНЕНТІВ

1. Фінанси

1. Фінанси і фінансова система

- 1.1. Предмет та завдання фінансової науки.
- 1.2. Генезис і еволюція фінансів. Фінансові категорії.
- 1.3. Фінансова система
- 1.4. Фінансова політика.
- 1.5. Фінансовий механізм і сист. управління фінансами
- 1.6. Фінанси суб'єктів господарювання
- 1.7. Фінанси домогосподарств.

2. Податки, бюджет, страхування, фінансова безпека держави

- 2.1. Податки та податкова система.
- 2.2. Бюджет і бюджетна система.
- 2.3. Місцеві фінанси.
- 2.4. Державні цільові фонди.
- 2.5. Державний кредит і державний борг.
- 2.6. Страхування та страховий ринок.
- 2.7. Діяльність фінансових посередників.
- 2.8. Фінансовий ринок.
- 2.9. Міжнародні фінанси.
- 2.10. Фінансовий контроль.
- 2.11. Фінансова безпека держави

Рекомендована література:

1. Базичевич В.Д., Баластрик Л.О. Державні фінанси: Навч. посібник /За заг ред. Базилевича В.Д. - К: Атіка, 2018.-456с.
2. Василик О.Д. Теорія фінансів: Підручник. — К.: НІОС, 2018. — 410с.
3. Кириленко О.П. Фінанси (Теорія і вітчизняна практика): Навч.посібник. — Тернопіль: Астон, 2018. — 209 с.
4. Общая теория финансов: Учебник /Под.ред. Дрободиной. — М.:Банки и биржи, ЮНИТИ, 2018.-453с.
5. Опарін В.М. Фінанси (Загальна теорія): Навч. посіб. — 2-е вид.,доп. і перероб. — К.: КНЕУ, 2014. — 278 с.
6. Пасічник Ю. Бюджетна система України та зарубіжних країн:Навч. посібник. —К.: Знання-пресе, 2017.-212с.
7. Романенко О.Р. Фінанси: Підручник. — К.: Центр навч. літератури, 2017.— 484с.

2. Банківські операції

1. Класифікація та характеристика основних банківських операцій
  - 1.1. Види банків, порядок їх створення та організація діяльності в Україні.
  - 1.2. Операції банків з формування ресурсів
  - 1.3. Операції банків з обслуговування платіжного обороту
  - 1.4. Операції банків з готівкою та пластиковими картками
2. Характеристика та особливості проведення деяких банківських операцій та послуг
  - 2.1. Кредитні операції банків
  - 2.2. Операції банків з векселями
  - 2.3. Операції банків з цінними паперами
  - 2.4. Операції банків в іноземній валюті
  - 2.5. Операції із надання банківських послуг
  - 2.6. Операції із забезпечення фінансової стійкості банку

Рекомендована література:

1. Банківські операції: Підручник. — 3-ге вид., перероб. і доп. / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; за гол. ред. А. М. Мороза. — К.: КНЕУ, 2008. — 608 с.
2. Вовчак О. Д. Руцишин Н.М. Банківська справа: Навч. Посібник. Львів : Новий світ- 2008. - 560 с.
3. А.О. Єпіфанов, Н.Г. Маслак, І.В. Сало. Операції комерційних банків: Навч. посібник. Суми : Університетська книга, 2007. - 523 с.
4. Живко З.Б. Банківська діяльність: навчальний посібник. К.: Алерта, 2009. - 111 с.

5. Копилюк О. І., Музичка О. М. Банківські операції. 2-ге вид. випр. і доповн. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. - 536 с.
6. Прасолова С.П., Вовченко О.С. Банківські операції: навч. посіб. та практ. К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 568 с.
7. Вовчак О. Д. Банківське мікrokредитування малого підприємництва в Україні: монографія УБС НБУ, 2012. - 190 с.

3. Банківська система

1. Загальні засади побудови банківської системи держави.
  - 1.1. Еволюція банківської діяльності
  - 1.2. Характеристика банківської системи, та особливості її побудови.
  - 1.3. Банківська сис1.України
  - 1.4. Комерційний банк як ключова складова банківської системи.
2. Операції комерційних банків.
  - 2.1. Сутність та основні принципи здійснення банківських операцій.
  - 2.2. Кредитно-інвестиційна діяльність комерційних банків.
  - 2.3. Організація міжбанківських розрахунків.
3. Управління банківською системою держави.
  - 3.1. Макроекономічні засади функціонування банківської системи.
  - 3.2. Економічний аналіз діяльності банку та оцінка його фінансового стану.
  - 3.3. Регулювання діяльності банків.
  - 3.3. Банківський нагляд.

Рекомендована література

1. Вовчак, О.Д. Кредит і банківська справа : [підручник] / О.Д. Вовчак, Н.М. Рудишин, Т.Я. Андрейків. – К.: Знання, 2008. – 564 с.
2. Костюченко О.А. Банківське право: Банківська система. Національний банк. Банківський нагляд: [підручник] / О.А. Костюченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 416 с.
3. Петрук О.М. Банківська справа / [за ред. д.е.н., проф. Ф.Ф. Бутинця] : [навч. посіб.]. – К.: Кондор, 2009. – 464 с.
4. Реверчук С.К. Банківська система [підручник] – Львів, «Магнолія 2006», 2013. – 400 с.
5. Вовчак О.Д. Банківська інвестиційна діяльність в Україні / [монографія]. – Львів: Вид-во Львів. комерційної академії, 2005. – 544 с.
6. Вовчак О.Д., Скаско О.І., Стасів А.М. Банківський нагляд. – Львів: „Новий Світ-2000”, 2005. – 472с.
7. Вовчак О.Д., Шпаргало Г.Є., Андрейків Т.Я. Платіжні системи. - К.: Знання, 2008. – 247с.

4. Гроші і кредит

1. Гроші і грошові системи.
  - 1.1. Сутність та функції грошей.
  - 1.2. Грошовий оборот і грошові потоки.
  - 1.3. Грошовий ринок.
  - 1.4. Грошові системи.
  - 1.5. Інфляція та грошові реформи.
  - 1.6. Кількісна теорія грошей і сучасний монетаризм.
2. Кредит і банки.
  - 2.1. Кредит у ринковій економіці.
  - 2.2. Фінансові посередники грошового ринку.
  - 2.3. Центральні банки.
  - 2.4. Комерційні банки.
  - 2.5. Валютний ринок та валютні системи.
  - 2.6. Міжнародні валютно-кредитні установи та форми їх співробітництва з Україною.

Рекомендована література

1. Гроші та кредит: Навчальний посібник / Алексєєв І.А., Бондарчук М.К. – Львів: Львівська політехніка, 2017 – 216 с.
2. Фінанси, гроші та кредит: Навчальний посібник / Шпак Н.О., Ярошевич Н.Б., Побурко О.Я. – Львів: Львівська політехніка, 2018 – 416 с..
3. Коваленко Д.І. Гроші та кредит: теорія і практика: Навч. посібник. 3-тє вид. допов. та перероб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.
4. Щетинін А.І. Гроші та кредит: Підручник: Видання 4-тє, прероблене та доповнене. – К.: Центр учбової літератури. – 2010. – 440 с.
5. Гроші та кредит: підручник / М.І. Крупка, М. С. Мрочко, Б. М. Вишивана та інші [за редакцією доктора економічних наук, професора М. І. Крупки]. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 420 с.
6. Зайцев О.В. Гроші та кредит. Лекційне викладення: навч. посіб. / О.В. Зайцев. – Суми: Вид-во СумДУ, 2010. – 179 с. – Режим доступу: <http://fin.fem.sumdu.edu.ua/uk/moneycredit/>
7. Історія грошей і банківництва: навчальний посібник. / О.Д.Вовчак, З.Р.Костак – Львів: Видавництво Львівського торгівельно-економічного університету, 2016 – 196 с.

5. Страхування

1. Теоретичні засади та чинники розвитку курсу страхування
  - 1.1. Страхувальний захист, функції і принципи страхування, його інвестиційний аспект.
  - 1.2. Функція створення і використання страхових резервів.

- 1.3. Класифікація страхування.
- 1.4. Страхові ризики і їх оцінка.
- 1.5. Страховий ринок.
- 1.6. Організаційна структура страхової компанії.
- 1.7. Державне регулювання страхової діяльності.
- 1.8. Страхування життя, його види.

2. Чинники розвитку курсу страхування.
- 2.9. Страхування майна юридичних осіб.
- 2.10. Перестраховання та співстрахування.
- 2.11. Доходи, витрати і прибуток страховика.
- 2.12. Фінансова надійність страховика.

Рекомендована література

1. Ткаченко Н.В. Страхування. Практикум: Навчальний посібник. – К.: Ліра – К, 2019. – 310с.
2. Страхування: Підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. С.С. Осадець. – Вид. 3 – е, без змін. – К.: КНЕУ, 2018. – 604 с.
3. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. Страхова справа. - К.: Тов. "Знання", КОО, 2017. - 216с. 2.
4. Ефимов С.А. Деловая практика страхового агента и брокера: Учебное пособие.-М.: Страховой полис ЮНТНН, 2019.-416с.
5. Журавлєв Ю.М., Секерж И.Г. Страхование и перестрахование: теория и практика. - К.: АНКІЛ, 2013. - 184 с.
6. Законодавство України про страхування //Бюлетень законодавства і юридичної практики України. - К.: Юрінком, 2014. - 368 с.
7. Заруба О.Д. Страхова справа: Підручник.-К.: Знання, 2016. - 321 с.
8. Страхування: Підручник/За ред. Осадця С.С. - К.: КНЕУ, 2018. -526 с.

6. Інвестування

1. Теоретичні аспекти інвестування
  - 1.1. методологічні основи інвестування.
  - 1.2. суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності.
  - 1.3. інвестиції у засоби виробництва.
  - 1.4. залучення іноземного капіталу.
2. управління і використання інвестицій
  - 2.1. інвестиційні проекти, складання їх бюджету.
  - 2.2. фінансове забезпечення інвестиційного процесу.
  - 2.3. менеджмент інвестицій
  - 2.4. організаційно-правове регулювання взаємодії суб'єктів інвестиційної діяльності
  - 2.5. використання інвестицій

Рекомендована література

1. Бакаєв Л.О. Кількісні методи в управлінні інвестиціями: навч. посібник / Л.О. Бакаєв. - К.: КНЕУ, 2017. – 356с.
2. Бирман Г., Шмидт С. Экономический анализ инвестиционных проект / Г.Бирман, С. Шмидт. - М.: Банки и биржи, ЮТИ, 2016. – 328с.
3. Бочаров В.В. Инвестиционный менеджмент (управление инвестициями). / В.В. Бочаров. - К.: ЮТИ, 2016. – 346с.
4. Бромвич М. Анализ экономической эффективности капиталовложений / М.Бромович. - К.: ИНФРА-К, 2015. - 432 с.
5. Губський Б.В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі. / Б.В. Губська. - К.: Наук. думка, 2015. – 674с.
6. Данілов О.Д. Інвестування: навч. посібник / О.Д. Данілов, Г.М. Івашина, О.Г. Чумаченко. - К.: Видавничий дім «Комп'ютерпрес», 2015. – 485с.
7. Инвестиции в Украине / Под ред. С.И. Вакарина. - К.: «Конкорд», 2015.
8. Пересада А.А. Основы инвестиционной деятельности. / А.А. Пересада. - К.: «Издательство Либра» ООО, 2016. – 634с.

7. Аналіз банківської діяльності

- 1.1. предмет, метод та інформаційне забезпечення аналізу діяльності комерційного банку.
- 1.2. аналіз власного капіталу банку
- 1.3. аналіз зобов'язань банку
- 1.4. аналіз кредитних операцій банку
- 1.5. аналіз інвестиційних та інших операцій банку з цінними паперами.
- 1.6. аналіз валютних операцій банку
- 1.7. аналіз доходів і витрат банку.
- 1.8. аналіз прибутку і рентабельності банку.
- 1.9. аналіз ліквідності банку.
- 1.11. аналіз і оцінка фінансового стану банку

Рекомендована література

1. Аналіз банківської діяльності: Підручник / А.М. Герасимович, М.Д. Алексеенко, І.М. Парасій-Вергуненко; За ред. А.М. Герасимовича. - К.: КНЕУ, 2004. - 600 с.
2. Збірник задач з аналізу банківської діяльності: Навч. посіб. / А.М. Герасимович, І.М. Парасій-Вергуненко, Л.О. Примостка, та ін.; за ред. проф. А.М. Герасимовича. – К.: КНЕУ, 2006-504 с.
3. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 486 с.
4. Парасій-Вергуненко І.М. Аналіз банківської діяльності: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2003. – 347 с.

5. Положення "Про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків": Затв. пост. НБУ від 6 липня 2000 р. № 279
6. Положення "Про порядок визначення рейтингових оцінок за рейтинговою системою CAMELS": Затв. пост. НБУ від 8 травня 2002 р. №171
7. Положення "Про порядок визначення та формування обов'язкових резервів для банків України": Затв. пост. НБУ від 21 квітня 2011 р. № 172
8. Методика розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні: Затв. пост. НБУ від 18 червня 2003 р. № 264

8. Фінансовий ринок

1. Загальні засади функціонування фінансових ринків.
  - 1.1. Сутність, структура та учасники фінансового ринку
  - 1.2. Державне регулювання фінансового ринку
  - 1.3. Ризики фінансового ринку та методи їх аналізу
  - 1.4. Основні інструменти (товари) фінансового ринку
  - 1.5. Ринок похідних фінансових інструментів
2. Компоненти фінансового ринку та їх функціонування.
  - 2.1. Інфраструктура фінансового ринку
  - 2.2. Функціонування фондового ринку
  - 2.3. Функціонування валютного ринку
  - 2.4. Функціонування кредитного ринку

Рекомендована література

1. Васильєва В.В. Фінансовий ринок/ Навч. посібн. рекомендовано МОН України – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 368 с.
2. Колісник М.К. Фінансовий ринок/ Навч. посібн. – К.: Центр учбової літератури, 2004. – 192 с.
3. Мозговий О. М. Фондовий ринок: Навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2010.– 314 с.
4. Міжнародні фінанси: Підручник / За ред. О.І. Рогача – К.: Либідь, 2003.-784с.
5. Смолянська О.Ю. Фінансовий ринок: Навч. Посібн. – К.: Центр навч.літ., 2005.-384с.
6. Софіщенко І.Я. Міжнародні фінанси: Навч.посібн. – К.:МАУП, 2015.- 200с.
7. Фінансовий ринок [Електронний ресурс] : конспект лекцій з дисципліни «Фінансовий ринок» для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа і страхування» кредит», ОКР – бакалавр, усіх форм навчання / уклад. О. Ю. Мінц. – Маріуполь: ПДТУ, 2019. – 106 с.

9. Фінансовий аналіз

1. Теоретичні засади необхідності фінансового аналізу, його економічна сутність і значення у фінансовому управлінні підприємств
  - 1.1. Значення і теоретичні засади фінансового аналізу
  - 1.2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу
  - 1.3. Аналіз джерел формування капіталу підприємства
  - 1.4. Аналіз майна підприємства
  - 1.5. Аналіз оборотних активів
  - 1.6. Аналіз грошових потоків
2. Фінансовий аналіз у комплексній оцінці фінансового стану підприємств
  - 2.1. Аналіз ліквідності і платоспроможності підприємств
  - 2.2. Аналіз кредитоспроможності підприємств
  - 2.3. Аналіз фінансової стійкості підприємств
  - 2.4. Аналіз ділової активності підприємств
  - 2.5. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємств
  - 2.6. Комплексне оцінювання фінансового стану підприємств

Рекомендована література

1. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : навч. посіб. / О. Я. Базилінська. – 2-е вид. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 328 с.
2. Подольська В.О. Фінансовий аналіз: навч.посібник / В.О.Подольська, О.В.Ярій.–К.:Центр навчальної літератури, 2007. – 488 с.
3. Русак Н. А. Финансовый анализ субъектов хозяйствования / Н. А. Русак. – Минск : Высш. шк., 2009. – 530 с.
4. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятий / Г. В. Савицкая. – Минск : Экоперспектива, 2010. – 485 с.
5. Анализ хозяйственной деятельности в промышленности / В. И. Странсев и др. – Минск : Высш. шк., 2010. – 283 с.
6. Фінансовий аналіз. Практикум : навч. посіб. / М. Д. Білик, О. В. Павловська, Н. М. Притуляк та ін.; за заг. ред. М. Д. Білик. – К. : КНЕУ, 2014. – 474 с.
7. Фінанси підприємств : підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк та ін. – 8-е вид. перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2013. – 519 с.

10. Фінанси підприємств

1. Теоретичні засади фінансів підприємств, їх економічна сутність, значення.
  - 1.1. Основи фінансів підприємств
  - 1.2. Розрахункові операції
  - 1.3. Грошові потоки підприємства
  - 1.4. Формування і розподіл прибутку
  - 1.5. Оподаткування підприємств

2. Фінансове забезпечення діяльності підприємств і їх фінансовий стан
  - 2.1. Необігові активи підприємства
  - 2.2. Обігові кошти
  - 2.3. Капітал підприємства та його формування
  - 2.4. Оцінка фінансового стану підприємства
  - 2.5. Фінансове планування на підприємствах
  - 2.6. Фінансове оздоровлення підприємств

Рекомендована література

1. Податковий Кодекс України № 1797-VIII від 21.12.2016
2. Фінанси підприємств: підручник / Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. [та ін.]: кер. кол. і наук. ред. А.М. Поддєрьогін. – 8 вид. перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2013. – 519 с.
3. Бланк И.А. Управление прибылью. – К.: Ника-Центр. – 2007 р. – 765 с.
4. Подольська В.О., Ярош О.В. Фінансовий аналіз. Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 488 с.
5. Зятківський І.В. Фінанси підприємств. – К.: Кондор, 2003.
6. Терещенко О.О. Управління фінансовою санацією підприємств; підручник / Вид. 2-е без змін. – К. – КНЕУ, 2009. – 550 с.
7. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств. – К.: Ельга, Ніка-центр, 2002.